

Õiguskantsler

Peep Peterson
Eesti Ametiühingute Keskliit
eakl@eakl.ee

Teie 11.01.2018 nr 1-9/62

Meie 14.02.2018 nr 6-1/180163/1800724

Soodustingimustel vanaduspensioni saamise õigus

Lugupeetud Peep Peterson

Küsisite, kas õiguspärase ootuse põhimõttega on kooskõlas tõsta vanaduspensioniiiga neil inimestel, kes teevad tervist kahjustavat tööd ja kel oleks seetõttu õigus saada soodustingimustel vanaduspensioni.

Teie küsimusepüstitus on mõistetav. Samas ei ole põhjust pidada tervist kahjustavat tööd tegevate inimeste vanaduspensioniea tõstmist põhiseadusega vastuolus olevaks.

Eesti Vabariigi põhiseaduse § 28 lg 2 järgi otsustab Riigikogu, millistel tingimustel ja kui suures ulatuses eakatele abi anda. Pensionipoliitika muutmisel tuleb Riigikogul austada õiguspärase ootuse põhimõtet.

Õiguspärase ootuse põhimõtte järgi on inimestel õigus eeldada, et nad on ootamatute ebasoodsate muutuste eest kaitstud. Riigikohus on öelnud, et riik on oma sõna murdnud siis, kui inimene on täitnud eeldused, mis annavad talle õiguse oodata temale soodsa regulatsiooni kohaldamist, kuid riik kehtestab sellest hoolimata tema jaoks uued, ebasoodsamad tingimused (Riigikohtu üldkogu 26. juuni 2014. a otsus asjas nr [3-4-1-1-14](#), p 90).

[Riikliku pensionikindlustuse seadusega](#) tõsteti üldist vanaduspensioniiiga. See muudatus puudutab ka neid, kel on õigus saada pensioni [soodustingimustel vanaduspensioni seaduse](#) alusel. Riigikogu sätestatud muudatust ei saa käsitada riigi sõnamurdmisena: muudatus ei kehti inimeste kohta, kes on juba pensioni saamise eeldused täitnud. Inimestele, keda muudatus puudutab, on sellest ka aegsasti teatatud, et nad võiksid varem tehtud pensionile jäämise plaane muuta.

Muudatuse tingis riigi kaalukas huvi, et inimesed – sõltumata sellest, mis tööd nad teevad – ei läheks pensionile liialt vara (vt eelnõu [seletuskirja](#)). Riigi huvina võib näha ka seda, et tervist kahjustavat tööd tegevad inimesed ühel hetkel loobuksid sellest ja valiksid tervist vähem kahjustava töö.

Ei ole põhjust arvata, et vanaduspensioniea tõstmine on ilmselgelt meelevaldne otsus, mis jätkaks sissetulekuta suure hulga inimesi, kes vanuse tõttu ise endale elatist teenida ei suuda. Seega võib

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

muudatuse eesmärki pidada võrreldes muudatuse põhjustatud tagajärgedega kaalukamaks ja ühtlasi põhiseaduspäraseks.

Tänan Teid pöördumise eest.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise